

Τι είναι ο εθελοντισμός;

- Ξεκινήστε γράφοντας στον πίνακα τη λέξη “εθελοντισμός”.

- Έπειτα ρωτήστε τους μαθητές αν γνωρίζουν τι σημαίνει εθελοντισμός. Ενδεχομένως οι μεγαλύτερες τάξεις να γνωρίζουν. Από τις απαντήσεις που θα σας δώσουν οι μαθητές, σημειώστε τις λέξεις-κλειδιά στον πίνακα. Π.χ. βοηθάω, προσφέρω.

Το πιο πιθανόν οι μικρότερες τάξεις να μην γνωρίζουν. Σε αυτή την περίπτωση βοηθήστε τους ρωτώντας τα εξής: “Έχετε ακούσει να μιλάνε για το Χαμόγελο του Παιδιού, ή για την Κιβωτό του Κόσμου;” (Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε παραδείγματα άλλων συλλόγων της περιοχής σας). Τι κάνει λοιπόν αυτός ο Σύλλογος;” ή “Έχετε συμμετάσχει ποτέ σε κάποια δράση τους;”. Σημειώστε και πάλι τις απαντήσεις τους στον πίνακα.

- Αφού ακούσετε όλες τις απαντήσεις των μαθητών, εξηγήστε τους ότι *Εθελοντισμός σημαίνει προσφέρω στο συνάνθρωπό μου χωρίς να περιμένω αντάλλαγμα*. Σημειώστε τη λέξη *αντάλλαγμα* στον πίνακα και εξηγήστε τους ότι ο εθελοντής βοηθάει κάποιον που έχει ανάγκη χωρίς να περιμένει υλική αμοιβή ή προσωπική προβολή. Ο εθελοντισμός είναι στάση ζωής. Είναι η ενσυνείδητη και ανιδιοτελής προσφορά στους συνανθρώπους μας και έχει ως κινητήρια δύναμη την αγάπη που πηγάζει από την ανθρώπινη ψυχή.

Τι προσφέρει ο εθελοντής;

Σε αυτή την ενότητα θέλουμε να μάθουμε στους μαθητές τι μπορεί να προσφέρει ένας εθελοντής. Μπορεί να προσφέρει 1) Υλικά αγαθά, 2) Χρήματα, 3) Χρόνο και 4) Κάτι από τον εαυτό του. Σταδιακά λοιπόν μέσα από ερωτήσεις, θα βρουν οι μαθητές όλα όσα μπορεί να προσφέρει κάποιος άνθρωπος.

- Ξεκινήστε συνδέοντας την ενότητα αυτή με την παραπάνω και ρωτήστε τους: “Μου είπατε παραπάνω ότι το Χαμόγελο του Παιδιού (ή ο Σύλλογος/Οργανισμός που δώσατε παράδειγμα), συγκεντρώνει τρόφιμα για μικρά παιδιά. Σκεφτείτε τι άλλο μπορεί να προσφέρει κάποιος για να βοηθήσει;”. Θα πάρετε απαντήσεις όπως: τρόφιμα, ρούχα, βιβλία, παιχνίδια, φάρμακα. Συνεπώς ένας σύλλογος μπορεί να συγκεντρώσει υλικά αγαθά, όπως αυτά που αναφέρατε. Γράψτε στον πίνακα τη λέξη “Υλικά αγαθά” και από κάτω σημειώστε τις απαντήσεις αυτές.

- Συνεχίστε ρωτώντας: “Εκτός από υλικά αγαθά, τι άλλο μπορεί να προσφέρει κάποιος;”. Εάν δεν δώσει κάποιος την απάντηση “χρήματα”, μπορείτε να ρωτήσετε “Ένας πλούσιος τι μπορεί να δώσει;”. Σημειώστε τη λέξη Χρήματα δίπλα από τη λέξη Υλικά αγαθά ως δεύτερη στήλη.

- Ρωτήστε: “Κάποιος άνθρωπος μπορεί να μην είναι σε θέση να προσφέρει υλικά ή χρήματα, μπορεί ωστόσο να αφιερώσει...;” ή “Στο Χαμόγελο του Παιδιού, υπάρχουν κάποιοι εθελοντές, οι οποίοι προσφέρουν κάποιες υπηρεσίες, όπως για παράδειγμα μαγειρεύουν, κρατάνε παρέα στα παιδιά ή τα διαβάζουν. Όλοι αυτοί οι εθελοντές τι προσφέρουν, τι αφιερώνουν;” Σίγουρα θα λάβετε την απάντηση “Χρόνο”. Σημειώστε τη λέξη “Χρόνος” ως τρίτη στήλη δίπλα από τα Χρήματα.

- Τέλος ρωτήστε: “Εκτός από αυτά τα τρία που μου αναφέρατε, μπορείτε να σκεφτείτε τι άλλο μπορεί

να δώσει ένας εθελοντής;”, “Για να σας βοηθήσω: Θυμάστε πρόσφατα μια δράση στην οποία συμμετείχαν γυναίκες αλλά και μαθήτριες, οι οποίες έκοβαν τα μαλλιά τους για να τα δωρίσουν; Συνεπώς, τι άλλο μπορεί κανείς να δώσει; Μπορεί να δώσει κάτι από .... τον εαυτό του”. Σημειώνετε τη λέξη Εαυτός ως τέταρτη στήλη δίπλα από το Χρόνο και συνεχίστε ρωτώντας: “Εκτός από τα μαλλιά, σκεφτείτε τι άλλο μπορεί να χαρίσει ένας άνθρωπος σε έναν άλλον που είναι ασθενής; Τι είναι αυτό που κυκλοφορεί μέσα μας και είναι πολύτιμο για να ζήσουμε;”. Θα λάβετε την απάντηση “Αίμα”. Σε αυτή τη στήλη “Εαυτός” προσθέτετε από κάτω: Αίμα, μυελό των οστών, όργανα, εξηγώντας στους μαθητές ότι κάποιοι συνάνθρωποί μας που είναι άρρωστοι, προκειμένου να ζήσουν, πρέπει οι υγιείς άνθρωποι να δώσουν κάτι από τον εαυτό τους, όπως είναι το αίμα.

Ανακεφαλαιώστε λέγοντας ότι ένας άνθρωπος μπορεί να προσφέρει στην κοινωνία με διάφορους τρόπους: με υλικά αγαθά, όπως είναι τα τρόφιμα και τα βιβλία, με χρήματα, αφιερώνοντας χρόνο για έναν σκοπό και τέλος, δίνοντας κάτι από τον εαυτό τους, όπως είναι το αίμα.

Πώς νιώθει ο εθελοντής;

Ας μιλήσουμε για συναισθήματα, για αυτά που νιώθει ο εθελοντής αλλά και για αυτά που νιώθει κάποιος που είναι σε ανάγκη.

Μαθαίνουμε τα συναισθήματα της **χαράς** / της **λύπης** / του **θυμού** / του **φόβου**

“Πώς πιστεύετε ότι νιώθει ένας άνθρωπος όταν προσφέρει;”

Θα περιμένετε απαντήσεις τύπου: χαρά, ευτυχία, περηφάνια, νιώθει σαν μικρός ήρωας.

Ζητήστε από μερικούς μαθητές να σας εκφράσουν με το πρόσωπο και με το σώμα κάποιο από αυτά τα συναισθήματα.

“Πώς πιστεύετε ότι νιώθει ένας άνθρωπος όταν είναι σε ανάγκη, όταν χρειάζεται βοήθεια;”

Θα περιμένετε απαντήσεις τύπου: λύπη, στενοχώρια, θυμό, φόβο, οργή, ανασφάλεια, απόγνωση.

Ζητήστε από μερικούς μαθητές να σας εκφράσουν με το πρόσωπο και με το σώμα μερικά από αυτά τα συναισθήματα.

➤ Νοιάζομαι, Βοηθάω, Συμπαραστέκομαι

Ρωτήστε τους μαθητές αν γνωρίζουν τι σημαίνει η λέξη συμπαραστέκομαι. Πάρτε απαντήσεις (δείχνω ότι νοιάζομαι, δείχνω ενδιαφέρον, βοηθάω). Ζητήστε από τους μαθητές να σας δώσουν μερικά παραδείγματα ή βοηθήστε τους εσείς με μερικά όπως: ο Γιάννης έχασε το σκυλάκι του. Ο φίλος του ο Αντώνης πήγε στο σπίτι του για να του συμπαρασταθεί. Με ποιο τρόπο δείχνει ο Αντώνης ότι νοιάζεται για τον Γιάννη; Πάρτε απαντήσεις (ήρθε να τον δει και να τον ακούσει).

Το να ακούς, λοιπόν, το φίλο σου είναι ένας τρόπος να του δείξεις ότι νοιάζεσαι.

Πείτε μου τώρα, πώς νομίζετε ότι νιώθει κάποιος, όταν καταλαβαίνει ότι νοιάζεστε για αυτόν; Πάρτε απαντήσεις (ωραία, όμορφα). Μπορείτε να σκεφτείτε μερικούς τρόπους που εμείς εδώ στην τάξη μπορούμε να δείξουμε ότι νοιαζόμαστε ο ένας για τον άλλον; Σημειώστε τις απαντήσεις τους στον πίνακα φτιάχνοντας μια λίστα με τίτλο “Τι κάνουμε για να δείξουμε ότι νοιαζόμαστε” (καθαρίζουμε την αίθουσα, δεν αφήνουμε σκουπίδια, βοηθάμε ο ένας τον άλλο κ.λπ.).

Συζητήστε για τη φτώχεια και την πείνα που υπάρχουν σε μερικές χώρες, χρησιμοποιώντας ως αφορμή εικόνες από εφημερίδες ή περιοδικά ή κάποιο γεγονός της επικαιρότητας. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να δείξουν ότι νοιάζονται και ότι θέλουν να βοηθήσουν τα παιδιά από φτωχότερες χώρες.

Συζητήστε με τα παιδιά για το ποια επαγγέλματα βοηθούν τους άλλους ανθρώπους. Ζητήστε τους να σας πουν ποια νομίζουν ότι είναι αυτά και καταγράψτε τα σε μια λίστα. Μετά συζητήστε για τον τρόπο με τον οποίο οι επαγγελματίες αυτοί βοηθούν το συνάνθρωπό τους.

Μπορείτε να κάνετε το ίδιο και για το περιβάλλον. Να σκεφτούν δηλαδή τρόπους με τους οποίους θα δείξουν ότι νοιάζονται και ότι θέλουν να βοηθήσουν στην προστασία του περιβάλλοντος.

Δραστηριότητες: Οι δραστηριότητες είναι ασκήσεις που μπορείτε να τις κάνετε είτε στην τάξη είτε να τις δώσετε για το σπίτι. Αν επιλέξετε να τις κάνετε μέσα στην τάξη, μπορείτε να τις κάνετε στον πίνακα ή μπορείτε να εκτυπώσετε τις ασκήσεις και να τις δώσετε χωριστά σε κάθε μαθητή.

Δραστηριότητα 1: Τι σημαίνει είμαι εθελοντής; Σημείωσε λέξεις που σχετίζονται με την έννοια του εθελοντισμού (Καρτέλα 1).

Τι σημαίνει είμαι εθελοντής;

- Προσφέρω
- Βοηθάω κάποιον που έχει ανάγκη
- Συμβάλλω στην προσπάθεια για μια πιο δίκαιη κοινωνία
- Αποκτώ εμπειρίες
- Γνωρίζω ανθρώπους – επικοινωνώ – σέβομαι
- Αισθάνομαι χρήσιμος
- Συμπονώ - συμπάσχω
- Μοιράζομαι
- Συμπαραστέκομαι

Μπορείτε ακόμη να προσθέσετε και συναισθήματα, όπως: αγάπη, χαρά.

Δραστηριότητα 2: ΓΙΑΤΙ να γίνω εθελοντής; Σημείωσε κάποιους λόγους που θεωρείς σημαντικούς.

- ΓΙΑΤΙ... θέλω ένα νέο και καλύτερο κόσμο και ένα νέο και καλύτερο άνθρωπο!
- ΓΙΑΤΙ... θέλω να αποκτήσω καινούργιες εμπειρίες και γνώσεις!
- ΓΙΑΤΙ... θέλω να μοιραστώ τη ζωή μου δημιουργικά!
- ΓΙΑΤΙ... θέλω να βοηθήσω όσους έχουν ανάγκη!
- ΓΙΑΤΙ... είμαι άνθρωπος!
- ΓΙΑΤΙ... θέλω να προσφέρω στην κοινωνία!

Άλλες δραστηριότητες

α) Μπορείτε να διοργανώσετε ένα μπαζάρ με έργα των παιδιών, τα έσοδα από το οποίο θα διαθέσετε για κάποιους που έχουν ανάγκη.

β) Μπορείτε να κατασκευάσετε το “δέντρο της αγάπης” με χαρτόνι και στα φύλλα του δέντρου να σημειώσετε λέξεις ή συναισθήματα που σχετίζονται με τον εθελοντισμό.

γ) Μπορείτε να φτιάξετε έναν πίνακα, τον πίνακα “Βοηθάω τους άλλους”, ο οποίος θα μείνει μόνιμα

στην τάξη και στον οποίο θα σημειώνουν οι μαθητές το όνομά τους και με ποιο τρόπο βοήθησαν κάποιον (είτε συμμαθητή τους είτε κάποιον άλλον).

Ας μην ξεχνάμε...

Ο καθένας από εσάς είναι ένας "ήλιος με φωτεινές ακτίνες". Μπορείτε να κάνετε τον ήλιο να λάμπει με το να κάνετε τον κόσμο πιο φωτεινό με τα λόγια σας και με τις πράξεις σας.

"Ο κόσμος μοιάζει να μεγαλώνει κι ο ήλιος γίνεται πιο λαμπρός μόλις κανείς πάρει την απόφαση. Δεν μετανιώνει. Κι αν τον ξαναρωτούσαν, την ίδια απόφαση θα έπαιρνε. Γιατί αυτή του η πρωτοβουλία συνεπάγεται μια στάση ζωής. Αισθάνεται την ευθύνη σε ό,τι κάνει. Είναι αυτό που έλεγε ο Ν. Καζαντζάκης «να αγαπάς την ευθύνη, να λες: «Εγώ μονάχα εγώ φταίω αν δεν σωθεί ο κόσμος!». Έτσι ακριβώς σκέφτεται και δρα ο εθελοντής. Βάζει πρώτα το «εμείς» και έπειτα το «εγώ».